

SN
Feb 12
XIV-981-d

HUNGARY

INDUSTRY /1704/

LABOR /1917/ ✓

COMMUNIST INTRIGUE IN A BUDAPEST FACTORY

SOURCE GRAZ: A norm calculator, 31, who lived in BUDAPEST and was employed in subject factory. He was a member of the provisional Workers Council, and reports his own experiences and observations.

DATE OF OBSERVATION: May 1956 to January 7 1957.

ENGLISH SUMMARY: In the BUDAPEST "Textile Industry Accessories Enterprise" the final and decisive election of Workers Council members was delayed until December, the pro-regime elements hoping to gain full control by that time. However, the elections produced a council split into two equal groups of pro and anti-regime members.

Although 40 per cent of all workers are to be discharged in accordance with the personnel reduction scheme, it is mainly the critics of the present regime who soon find themselves without employment. A Communist engineer without proper training decides which of the 70 administrative employees will keep their jobs.

Employees who leave of their own accord are given six weeks wages and permitted to stop work the same day.

EVALUATION COMMENT: The details given on "rationalization" -- that is the reduction of personnel -- are in general accord with the picture gathered from the press.

Many injustices are committed and there is no doubt that membership with the CP is taken into consideration while choosing those who will keep their job.

The names quoted are UNCONFIRMED.

Forrás a BUDAPESTI XIII. kerületi /Teve u. 62./ Textilipari Kellőkeket Gyártó Vállalat normása volt. A vállalat a legnagyobb munkáslétszámot /240 fő/ 1956 szeptemberében érte el. Gyártmányai felerészben exportra készültek. Leggyakrabban és legtöbbet Braziliába és Egyptomba szállítottak.

"Az 1956 november elején alakult vállalati ideiglenes munkástanácsot a kormányzat mindaddig tűrni kényszerült amíg a kedélyek lecsillapultak és az új kommunista párt gyökeret verhetett. Közben azonban a tanács hatáskörét a szalámitaktika alkalmazásával ott nyirbálták ahol lehetett" mondja forrás.

1956 december közepén már az ideiglenes munkástanács által leváltásra ítélt, de Könnyűipari Minisztérium-i jó összeköttetései révén visszamaradt vállalati igazgató, az 50 éves MÁRK /fnu/ elérkezettnek látta az időt, hogy kommunista klikkjével a hatalmat a munkástanácson belül is ténylegesen átvegye. Többségre ugyan a választáson nem jutott, mert a szemben álló csoport egyenlő erőt képviselt. A választás után belülről kezdődött el az ellenzéki csoport /amelyhez forrás is tartozott/ gyengítésre, megfélemlítésre, vezető elemeinek eltávolítása és egyben az új munkástanács hatáskörének a vonatkozó kormányrendeletnek megfelelő lecsökkentése.

A szanálási kulcsot a vállalatnál 40 % ban állapították meg.

A 70 főt kitevő adminisztratori csoportnál a szanáltak aránya jóval nagyobb mint a fozokai dolgozóknál. Az új keret szerint mindössze 12 adminisztrátor maradhat meg. Néhányan leépítésre kerültek /fizikai dolgozó minőségben működhetnek tovább s helyettük másokat bocsátottak el/ de 30 körül van azoknak a száma, akik közülük kenyér nélkül maradtak. A kiválasztásnál nem rátermettség, vagy szaktudás döntött, de még nem is a politikai megbízhatóság, hanem a MÁRK-kal benső barátságban lévő KOLTAI /azelőtt KRAUSZ/ 45 éves címzetes főmérnök szava. Aki vele jó viszonyban volt. megmaradhatott állásában.

KOLTAI azelőtt tagja volt a Magyar Dolgozók Pártjának, most elsőnek jelentkezett a Szocialista Munkás Pártba. Nem képzett ember, esti tanfolyamokon szerzett szaktudása is hézagos, de annál meggyőződésebb kommunista. Saját szavai szerint "régén nagyon nehezen élt, mert kereskedelmi ügynök volt, most meg 3,000 forintos havi fizetése van és biztos megélhetése mindaddig, amíg kommunista rendszer van Magyarországon."

A fizikai dolgozók csoportjánál közel 70 embert érint a szanálás. Akik itt állás nélkül maradnak, miután nagy részük finom-műszerész, véleményem szerint elhagyják Magyarországot és ha nem is sikerült nekik Nyugatra jönniök, Csehszlovákiába nemmek át, mert ott műszerészekben hiány van.

Aki a szanálási időszak alatt önként megy el a vállalattól, mint végkielégítést, hat heti bérét kapja meg. Az összeg kiszámítási kulcsa: egy hónap: 26 munkanap á nyolc óra: 208 munkaóra, az utolsó havi kereset /1956 szeptember/ elosztva a munkaórák számával adja azt az órabért, amelyet hat hétre - illetőleg 36 munkanapra kiszámítva kap meg a távozó. A hat hetet nem kell ledolgozni.

"Az ideiglenes munkástanácsi felszóllalásaim és forradalom alatti magatartásom alapján biztosra vettem, hogy elbocsátanak. Több jó emberem figyelmeztetett is, hogy úgy MARKnak, mint KOLTAI-nak igen rossza a véleménye rólam. Nem vártam be tehát, hogy ők mondjanak ítéletet felettem, hanem mondtam fel azzal a szándékkal, hogy nyugatra menekülök."

End